Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0345

Stalni beloruski hibridni napadi na Litvo

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 18. decembra 2025 o stalnih beloruskih hibridnih napadih na Litvo (2025/3025(RSP))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Belorusiji, Rusiji in Ukrajini,

– ob upoštevanju izjave visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko v imenu EU z dne 29. oktobra 2025 o hibridnih dejavnostih Belorusije na zunanji meji EU,

– ob upoštevanju Ustanovne listine OZN, Helsinške sklepne listine in temeljnih načel mednarodnega prava,

– ob upoštevanju člena 136(2) in 136(4) Poslovnika,

A. ker je Belorusija okrepila hibridne operacije proti Litvi, tudi z uporabo brezpilotnih zrakoplovov in vdori balonov, kibernetskimi napadi in dezinformacijskimi kampanjami ter vztrajno instrumentalizacijo migracij;

B. ker je treba ta dejanja razumeti v okviru ruske vojaške agresije proti Ukrajini in njene širše strategije za destabilizacijo EU in Nata; ker je Belorusija platforma za ruske hibridne operacije proti Evropi; ker obveščevalne in varnostne ocene iz vse EU kažejo, da so beloruske hibridne taktike tesno usklajene s širšo rusko strategijo sovražnosti proti EU in njenim državam članicam ter da prispevajo k njej;

C. ker je Litva od leta 2024 zabeležila na stotine kršitev zračnega prostora zaradi zrakoplovov, izstreljenih iz Belorusije, vključno z vremenskimi baloni, od katerih noben ni bil priglašen letalskim organom, kar pomeni kršitev mednarodnih varnostnih pravil in litovske suverenosti;

D. ker ti vdori, tudi v bližini letališč v Vilni in Kaunasu, ogrožajo življenja in varnost ter povzročajo motnje v civilnem letalstvu, saj so zaradi njih že 19-krat zaprli letališča, kar je negativno vplivalo na

stotine letov in več deset tisoč potnikov ter povzročilo znatne gospodarske izgube;

E. ker litovske oblasti poročajo o velikem stopnjevanju hibridnih dejavnosti iz Belorusije, saj so leta 2023 zabeležile tri balone, leta 2024 184, leta 2025 pa približno 700 balonov in 200 vdorov dronov;

F. ker so litovske varnostne službe našle ostanke brezpilotnih zrakoplovov in balonov, ki jih je izstrelila Belorusija, kar kaže na to, da je bila njihova izstrelitev nadzorovana, pa tudi na vgrajeno elektroniko in v enem primeru na prisotnost eksplozivne snovi;

G. ker beloruske *de facto* oblasti v odziv na odločitev litovske vlade, da začasno zapre mejo z Belorusijo, izvajajo gospodarsko prisilo, saj zadržujejo evropska tovorna vozila, grozijo, da jih bodo zaplenile, in ovirajo zakonito čezmejno trgovino;

H. ker Belorusija od leta 2021 sistematično uporablja migracije kot orožje, in kot namerno destabilizacijsko strategijo usmerja migrante brez urejenega statusa proti litovski meji; ker vdori brezpilotnih zrakoplovov in balonov, dezinformacijske kampanje in pritisk na meje skupaj kažejo, da gre za vzorec usklajene hibridne agresije proti Litvi in EU;

I. ker je Litva 9. decembra 2025, potem ko se je število balonov iz Belorusije močno povečalo, razglasila izredne razmere ter odobrila sestrelitev brezpilotnih zrakoplovov;

J. ker je Belorusija poskušala odvrniti odgovornost, tako da je Litvo lažno obtožila vohunjenja in potvarjanja dokazov, pri čemer se je zgledovala po uveljavljenih taktikah ruskega informacijskega vojskovanja, katerih cilj je spodkopati zaupanje javnosti in odvrniti odgovornost; ker je za boj proti takim dejanjem potrebna usklajenost na ravni EU in Nata;

K. ker Belorusija ohranja tesno vojaško in obveščevalno sodelovanje z Rusijo in je od nje vse bolj odvisna, kar zajema tudi skupne strukture zračne obrambe, prenos tehnologije na področju sistemov brezpilotnih zrakoplovov in usklajene hibridne operacije, usmerjene proti državam članicam EU; ker ti hibridni napadi koristijo strateškim interesom Kremlja, saj preskušajo sisteme zračne obrambe in odkrivanja, preskušajo prag odzivanja in želijo spodkopati kohezijo Nata in EU;

L. ker je vzhodno krilo EU strateško območje za splošno varnost Evrope, zaradi česar mora imeti tam okrepljeno infrastrukturo, povečane nadzorne zmogljivosti in učinkovite mehanizme za hitro okrepitev; ker izkušnje Litve kažejo, da so nujno potrebni usklajeno ukrepanje EU, učinkovite in inovativne zmogljivosti za boj proti brezpilotnim zrakoplovom, tehnologije za varovanje meja in hitra

izmenjava informacij med državami članicami;

M. ker sta v načrtu za ohranjanje miru in obrambno pripravljenost do leta 2030 kot pobudi, ki ju je treba začeti izvajati najprej, izpostavljeni evropska pobuda za obrambo pred droni in pobuda za varovanje vzhodnega krila;

N. ker so se ZDA odločile, da bodo odpravile nekatere sankcije proti Belorusiji, ne da bi se predhodno uskladile z EU;

1. odločno obsoja nenehne hibridne napade Belorusije na Litvo in s tem tudi na EU, kar zajema vdore brezpilotnih zrakoplovov in balonov, instrumentalizacijo migracij, gospodarsko prisilo, tihotapljenje, vojaške provokacije, kibernetske napade in dezinformacije, ki jih podpira država; meni, da so ti napadi namerni, usklajeni in sovražni ter del širše strategije, ki jo vodi Rusija, da bi omajala EU, vlade držav članic in Nato;

2. obsoja povračilne ukrepe, ki jih je Lukašenkov režim sprejel proti Litvi, vključno z nezakonitim pridržanjem in ustrahovanjem evropskih prevoznikov v tovornem prometu, ki pomenijo dejanja prisile proti državi članici EU;

3. izraža popolno solidarnost z Litvo in drugimi državami članicami, ki so bile tarča beloruskih hibridnih napadov; ponovno poudarja, da grožnje varnosti ene države članice vplivajo na vso EU in terjajo enoten odziv;

4. zahteva, naj Belorusija nemudoma preneha z vsemi hibridnimi napadi na Litvo in druge države članice, vključno z izstrelitvami brezpilotnih zrakoplovov, tihotapljenjem, organiziranim kriminalom, ki ga podpira režim, dezinformacijami, gospodarsko prisilo, obveščevalskim novačenjem in instrumentalizacijo migracij, naj nemudoma izpusti vse evropske prevoznike in njihovo lastnino ter jim povrne morebitne finančne izgube ter naj zagotovi varnost civilnega letalstva in mejnih prehodov; obsoja Lukašenkov režim zaradi spodbujanja sabotaž in drugih sovražnih dejanj proti Litvi in drugim državam članicam EU, saj zagotavlja operativno podporo za ta dejanja in nudi varno zatočišče storilcem, kar dokazujeta nedavna eksplozija na železniški progi na Poljskem in nudenje zatočišča morilcem poljskega vojaka Mateusza Siteka, ki je bil ubit na poljsko-beloruski meji; poziva k takojšnjemu prenehanju teh sovražnih dejanj in k predaji odgovornih za navedena huda kazniva dejanja organom preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj;

5. v celoti podpira pravico Litve, da sprejme sorazmerne ukrepe za boj proti vsem napadom, da bi zaščitila svojo suverenost, javni red in letalsko varnost, vključno s prestrezanjem in nevtralizacijo brezpilotnih zrakoplovov, ki izvirajo iz Belorusije;

6. obžaluje, da pri delni odpravi sankcij ZDA proti Belorusiji

13. decembra 2025 ni bilo usklajevanja, kar spodkopava solidarnost in kolektivno podporo članicam EU in Nata, ki so tarča beloruskih hibridnih napadov; poudarja, da izjave posebnega odposlanca ZDA za Belorusijo, v skladu s katerimi naj bi beloruske *de facto* oblasti zagotovile, da bodo prenehale z izstrelitvami balonov, kažejo na priznanje odgovornosti in so pomembne za določitev odgovornosti države v skladu z mednarodnim pravom;

7. ponovno poudarja, da Aleksandra Lukašenka ne priznava kot legitimnega predsednika Belorusije; poudarja, da mora biti vsak pregled sankcij EU proti Belorusiji ali sodelovanje z njo strogo pogojeno s trajnimi, preverljivimi in nepovratnimi sistemskimi spremembami, ki jih mora izvesti Belorusija, vključno z izpustitvijo več kot 1100 preostalih političnih zapornikov; poziva k solidarnosti pri reševanju groženj, ki jih ustvarja Lukašenkov režim, zlasti tistih, ki jih povzroča državna instrumentalizacija migracij; odločno obsoja, da beloruske *de facto* oblasti uporabljajo migracije v politične namene;

8. poziva k tesnejšemu obveščevalnemu sodelovanju med EU in Natom na področju letalske varnosti in boja proti hibridnim grožnjam; poziva k okrepljenemu sodelovanju med EU in Natom pri nadzoru litovskega zračnega prostora, vključno z enotnimi protokoli razvrščanja incidentov, okrepljenim kroženjem v zračnem prostoru in usklajenim odzivanjem na vdore balonov ali brezpilotnih zrakoplovov; poudarja, da so potrebne redne skupne vaje za simulacijo hibridnih zračnih groženj; poziva države članice, naj v podporo Litvi omogočijo hitro čezmejno mobilnost vojaške in varnostne opreme, vključno z zmogljivostmi zračne obrambe in zmogljivostmi za boj proti brezpilotnim zrakoplovom;

9. poziva države članice in zaveznice Nata, naj ponovno ocenijo veljavne strateške in operativne okvire za zoperstavljanje hibridnim grožnjam, da bi okrepile odvračanje, pripravljenost in pravočasno odzivanje ter prešle z reaktivnega pristopa na proaktivno odvračanje;

10. poudarja, da je treba zaščito in odpornost kritične infrastrukture, vključno s prometno in letalsko, strukturno vključiti in ustrezno financirati v naslednjem večletnem finančnem okviru;

11. poziva Komisijo in agencijo Frontex, naj v skladu s svojim mandatom podpreta okrepitev litovskega nadzora nad mejami in zračnim prostorom, in sicer z uporabo dodatnih senzorjev, patruljnih zrakoplovov, mobilnih naprav za boj proti brezpilotnim zrakoplovom in analiz groženj v realnem času; ugotavlja, da beloruska hibridna taktika razkriva strukturno ranljivost, ki zahteva skupni odziv EU; pozdravlja evropsko pobudo za obrambo pred droni kot enega vodilnih evropskih projektov za odkrivanje in sledenje sovražnih brezpilotnih zrakoplovov ter boj proti njim; pozdravlja predlagano varovanje vzhodnega krila, katerega cilj je povezati zmogljivosti

zračne obrambe in protidronske zmogljivosti s kopensko in pomorsko varnostjo v baltskih in črnomorskih regijah; poziva Komisijo, naj pripravi ukrepe za zaščito infrastrukture vseevropskega prometnega omrežja in neprekinjenosti vseevropskih prometnih storitev pred hibridnimi napadi v prihodnosti; poziva, naj se začnejo ti projekti čim prej izvajati;

12. poziva k tesnejšemu sodelovanju med EU in Ukrajino na področju tehnologij brezpilotnih zrakoplovov, sistemov za boj proti brezpilotnim zrakoplovom, kibernetske zaščite in odpornosti na hibridne grožnje, pri čemer priznava strateško vrednost ukrajinskega strokovnega znanja za varnost EU;

13. pozdravlja nedavno sprejetje novega merila za sankcije, ki zajema hibridne napade na države članice; poziva Svet, naj sprejme dodatne ciljno usmerjene sankcije proti beloruskim uradnikom, državnim in zasebnim subjektom ter posameznikom, ki sodelujejo pri proizvodnji, razmeščanju in vseh drugih hibridnih operacijah, usmerjenih v kritično infrastrukturo, gospodarske dejavnosti in demokratične institucije; poziva Svet, naj sprejme nadaljnje sektorske ukrepe proti Belorusiji, vključno z razširjenimi omejitvami v letalskem in finančnem sektorju, dodatnimi prepovedmi uvoza in naložb, širšimi prepovedmi storitev, omejitvami dostopa do upravljavskih vlog v kritični evropski infrastrukturi ter prepovedmi sprejemanja donacij beloruskih *de facto* oblasti in subjektov v javni lasti;

14. poziva EU in države članice, naj si prizadevajo za mednarodno odgovornost za dejanja Belorusije, vključno z grožnjami civilnemu letalstvu, nezakonitim zadrževanjem evropskih prevoznikov v tovornem prometu in nadnacionalno represijo Belorusov, ki prebivajo v državah članicah EU, ter naj ta vprašanja izpostavijo v ustreznih mednarodnih forumih;

15. poziva Svet, naj v naslednji večletni finančni okvir vključi prednostne naloge na področju varnosti na vzhodni meji in poskrbi za trajne naložbe EU v boj proti hibridnim grožnjam ter naj izboljša odpornost kritične infrastrukture EU, vojaško mobilnost in obrambne tehnologije;

16. zavrača beloruske dezinformacije o potvorjenih dokazih ali domnevnem vohunjenju; poziva EU in države članice, naj okrepijo strateško komuniciranje, se borijo proti dezinformacijam, javno razkrivajo sovražna dejanja in izvajajo priporočila iz Niinistöjevega poročila, da bi povečale družbeno odpornost;

17. poziva evropska podjetja, zlasti prevoznike, naj znova ocenijo varnostna tveganja, povezana z delovanjem v Belorusiji, in sprejmejo ustrezne zaščitne ukrepe;

18. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve

in varnostno politiko, državam članicam EU, Natu, OZN in beloruskim *de facto* oblastem.